

SECTION: PEDAGOGICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI PEDAGOGICZNE.

How to cite: Omelchenko, N. (2024). Interdisciplinary connections in foreign lessons literature in remote and mixed conditions forms of education. *Horizons of Innovation: Conference on Multidisciplinary Trends in Science 2024*. (pp. 96-99). Futurity Research Publishing. <https://futuraity-publishing.com/horizons-of-innovation-conference-on-multidisciplinary-trends-in-science-2024-2/>

Interdisciplinary connections in foreign lessons literature in remote and mixed conditions forms of education

Міжпредметні зв'язки на уроках зарубіжної літератури в умовах дистанційної та змішаної форми навчання

Омельченко Ніна Василівна

викладач української та зарубіжної літератури,

Фаховий коледж зварювання та електроніки імені Є.О.Патона, м. Дніпро, Україна

ninaom.2210@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0008-9648-4551>

Accepted: January 23, 2024 | **Published:** February 6, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The goals of the study are to characterize the main aspects and functions of interdisciplinary connections in foreign literature lessons. In the course of the research, such general scientific methods as analysis, synthesis of the obtained data, comparison and generalization were used. It was determined that by introducing interdisciplinary connections into the educational process of foreign literature, the teacher can involve students in various types of activities and develop in them various qualities necessary for further life. The significance of the obtained results lies in a deeper understanding of the importance of interdisciplinary connections in the lessons of foreign literature.

Keywords: foreign literature, connection with disciplines, distance and mixed learning, the value of intersubjective connections.

Вступ

Важливим аспектом у системі сучасної освіти є цілісність знань, за якої весь матеріал взаємопов'язаний. Такий фактор дає змогу здобувачам освіти використовувати набуті знання не лише в навчальному середовищі. Актуальним методом створення такого підходу є впровадження міжпредметних зв'язків у навчальний процес. Ці взаємозв'язки сприяють формуванню цілісної уяви про світ, а не обмеженому отриманню інформації через призму конкретного предмета. Зарубіжна література як навчальна дисципліна має свою специфіку викладання, оскільки є тісно пов'язаною з іншими дисциплінами. В умовах активного переходу на дистанційну та змішану форму освіти, крім забезпечення традиційних міжпредметних зв'язків, перед учителем постає завдання також поєднувати навчальний процес зарубіжної літератури з інформаційними технологіями, що робить актуальною тему дослідження.

Результати дослідження

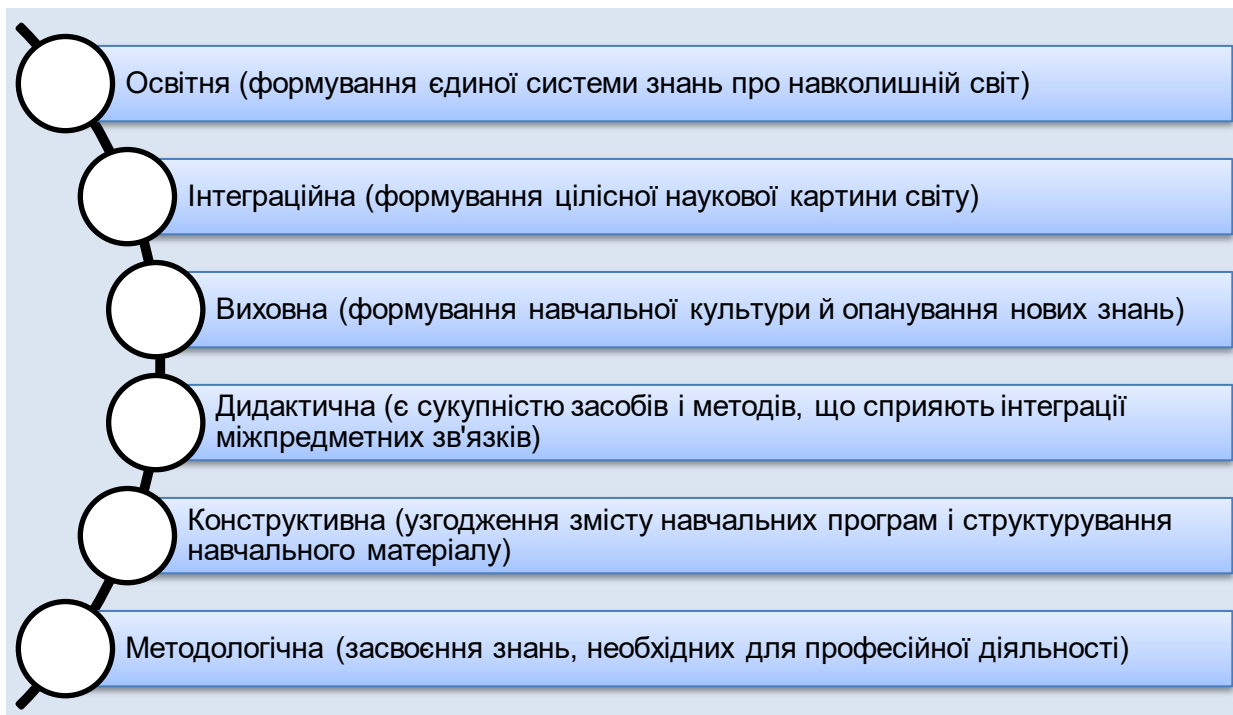
Основним завданням закладів загальної освіти сьогодні стає розвиток ключових компетентностей, до яких належить багатофункціональність, надпредметність і міждисциплінарність, багатовимірність (Яценко, 2021). Усі знання взаємопов'язані та являють собою результат вивчення навколишньої дійсності, тому отримати знання з конкретного предмета дистанційно неможливо. Міжпредметні зв'язки є дидактичним засобом, що передбачає комплексний підхід до формування і засвоєння змісту освіти, що дає змогу встановлювати зв'язки між предметами для поглибленого, усебічного розгляду найважливіших понять або явищ. Такий підхід спонукає до розвитку критичного, творчого мислення, аналітичних здібностей у здобувачів освіти. Нині вчителі й методисти усвідомлюють, що зв'язки між предметами надають процесу навчання новий рівень якості, є ефективним засобом комплексного розв'язання освітніх завдань через узагальнення і систематизацію знань, формування загальнонавчальних умінь, підвищення пізнавального інтересу учнів (Жукова, 2019).

Особливу увагу міжпредметним зв'язкам варто приділяти на уроках зарубіжної літератури, на яких важливе місце займають міжмистецькі аналогії – із живописом, музикою, скульптурою, архітектурою. Крім величезного емоційно-естетичного впливу, такі уроки є джерелом справжнього мистецького розкриття світу, спонукаючи учнів реалізувати свій творчий потенціал і розвиваючи справжній мистецький смак.

Міжпредметні зв'язки відіграють важливу роль в освітньому процесі загалом і, зокрема, на уроках зарубіжної літератури, виконуючи низку певних функцій (рис. 1).

Рисунок 1

Функції міжпредметних зв'язків

Джерело: власна розробка автора

Щодо класифікації міжпредметних зв'язків, то зазвичай виділяють три основні типи:

- змістовно-інформаційні;
- операційно-діяльнісні;
- організаційно-методичні.

Крім зазначеної класифікації існує також класифікація за часовим аспектом, до якої належать: попередні, супровідні та перспективні (Запара, 2023).

Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках зарубіжної літератури сприяє розширенню методів і форм навчання для стимулювання активності та розвитку мислення учнів. Міжпредметні зв'язки також сприяють глибокому розумінню навчального матеріалу, систематизації й узагальненню знань, а також формуванню світоглядних висновків. В умовах дистанційного й змішаного навчання, що є актуальними формами освіти в сучасному світі, міжпредметні зв'язки із зарубіжної літератури можуть бути ефективним засобом збагачення навчання. Важливу роль у забезпеченні такого навчання відіграють інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). На уроках зарубіжної літератури в умовах дистанційної або змішаної форми освіти ІКТ дають змогу збагатити навчальний матеріал різноманітними мультимедійними ресурсами, надають доступ до цифрових версій літературних творів, допомагають в організації інтерактивних уроків з використанням інтерактивних дошок, комп'ютерних програм тощо.

Основними напрямками міжпредметних зв'язків із зарубіжної літератури, що можуть бути використані під час дистанційного навчального процесу, є:

- мова і зарубіжна література (аналіз творів сприяє розвитку мовних навичок учнів, удосконалюючи їхні знання та навички з граматики, лексики, стилю письма);
- історія і зарубіжна література (спільне вивчення творів і пов'язаних з ними історичних подій допомагає краще зрозуміти контекст і вплив на письменників);
- філософія і зарубіжна література (вивчення філософських питань через літературні твори може спонукати учнів до дискусій та аналізу відповідних концепцій);

- географія і зарубіжна література (допомагає учням пізнавати географію, культуру та традицію місць, у яких відбуваються дії літературних творів) (Омельченко, 2023).

Покращення якості освіти в умовах глобалізаційних змін можливе лише через глибокі втручання в процеси розвитку людини, її менталітету, інтелекту та мислення. Зарубіжна література як шкільна дисципліна має значний потенціал у цьому відношенні, оскільки вона залучає дітей до скарбів людської культури, мистецтва та літератури. Це дає змогу орієнтуватися у світовому культурному просторі та надихає на пошуки власного «Я». Формування літературної компетентності може бути успішним завдяки використанню різних педагогічних технологій і методів інтерактивного навчання. У цьому контексті важливими є проєктні технології, засновані на міжпредметних зв'язках, використання яких сприяє активізації когнітивної активності учнів (Бойко, & Ходорич, 2019). Цей метод сприяє формуванню уявлень учнів про художню літературу як мистецтво слова, невід'ємну частину системи мистецтв і духовної культури українського й інших народів світу.

Висновки

Урок зарубіжної літератури в системі сучасної освіти є комплексним поняттям, що охоплює не лише літературний аспект, але й філософський, мистецтвознавчий і країнознавчий. Вивчення творів зарубіжних авторів неможливе без повноцінного розуміння матеріалів з історії, філософії, культурології, образотворчого мистецтва, музики, архітектури, театру, кіно, а також без відповідних географічних знань. У контексті активного впровадження дистанційного та змішаного навчання важливим також є зв'язок літератури з інформаційно-комунікаційними технологіями, які сприяють підвищенню рівня використання наочності та розвитку інтелектуальних здібностей учнів.

Література

Бойко, Т., & Ходорич, О. (2019). Викладання зарубіжної літератури: проєктні технології та міжпредметні зв'язки. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи* (с. 131-134). Київ: Фенікс. https://lib.iitta.gov.ua/722585/1/2019_did-dep_1conf.pdf#page=131 (дата звернення: 05.02.2024).

Жукова, А. (2019). Міжпредметні зв'язки – ключовий чинник осучаснення педагогічних технологій профільного навчання. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи* (с. 70-75). Київ : Фенікс. https://lib.iitta.gov.ua/717220/1/DTiP_2019_04%20konf.pdf (дата звернення: 05.02.2024).

Запара, В. (2023). Особливості впровадження міжпредметних зв'язків у вивченні творів зарубіжної літератури. *Нова генерація* (с. 76–78). Житомир. <https://vseosvita.ua/site/out?url=http%3A%2F%2Fprints.zu.edu.ua%2F36926%2F1%2F4%2520%25D1%2587%25D0%25B8%25D1%2581%25D0%25BB%25D0%25BE%2520%25D0%259D%25D0%25BE%25D0%25B2%25D0%25B0%2520%25D0%2593%25D0%25B5%25D0%25BD%25D0%25B5%25D1%2580%25D0%25B0%25D1%2586%25D1%2596%25D1%258F.pdf> (дата звернення: 05.02.2024).

Омельченко, Н. (2023). Міжпредметні зв'язки із зарубіжної літератури в умовах дистанційної та змішаної форм навчання. <https://read.bookcreator.com/MChQ68CcgZWQrJ2ULng8vSYMjWS2/dlB98VTETi-NgG0G1ytAsw/Nxhl1s9CQsyPH88maq2xzQ-right> (дата звернення: 05.02.2024).

Яценко, Т. (2021). Інтеграція в системі сучасної шкільної літературної освіти. *Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи* (с. 263-267). Київ : Педагогічна думка. https://lib.iitta.gov.ua/725241/1/tezy_internet_konf_29_03_2021.pdf#page=265 (дата звернення: 05.02.2024).